

Κείμενα και συγγραφείς της νεοελληνικής λογοτεχνίας 1930-1980

Διδάσκων: Αναπλ. Καθηγητής Ιωάννης Παπαθεοδώρου

2^η ενότητα: «Μεταπολεμική ποίηση και πεζογραφία»

Εκπρόσωποι της μεταπολεμικής ποίησης και πεζογραφίας. Έργα-σταθμοί και βασικά γνωρίσματα. Νεωτερικές τεχνικές, πειραματισμοί στη μετρική και την αφήγηση.

Ενδεικτικό Υλικό Μελέτης

Μεταπολεμική ποίηση, Wikipedia

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B5%CF%84%CE%B1%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B5%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CF%80%CE%BF%CE%AF%CE%B7%CF%83%CE%B7

Το λήμμα της Wikipedia αναφέρεται εν συντομία στους κυριότερους εκπροσώπους της νεοελληνικής μεταπολεμικής ποίησης και τα βασικότερα γνωρίσματα του έργου τους. Ως «μεταπολεμικοί ποιητές» ορίζονται όσοι γράφουν από το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου ως τη Μεταπολίτευση ενώ, ανάλογα με το έτος γέννησής τους, τοποθετούνται σε δύο διακριτές γενιές (πρώτη και δεύτερη μεταπολεμική γενιά).

Ενδεικτικό Υλικό Μελέτης

Μεταπολεμική ποίηση, Wikipedia (συνέχεια)

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B5%CF%84%CE%B1%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B5%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CF%80%CE%BF%CE%AF%CE%B7%CF%83%CE%B7

Το έργο τους απηχεί τις τραυματικές εμπειρίες του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, του Εμφυλίου και της Χούντας εστιάζοντας σε χαρακτηριστικές καταστάσεις των περιόδων αυτών, όπως φυλακίσεις, εξορίες, θάνατος. Αναφορικά με τη μεταπολιτευτική ποίηση, μνημονεύονται επίσης οι ενδεικτικότερες τάσεις της, όπως η νεοϋπερρεαλιστική, η υπαρξιακή/ μεταφυσική και η αντιστασιακή/ κοινωνική ποίηση.

Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

1^η μεταπολεμική γενιά

http://e-logotexnia.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=31:1-&catid=10:1945-&Itemid=24

Η συγκεκριμένη ενότητα αναφέρεται στην πρώτη μεταπολεμική γενιά και τους κυριότερους εκπροσώπους της σε ποίηση και πεζογραφία. Τόσο οι ποιητές (Αναγνωστάκης, Λειβαδίτης, Κατσαρός, Αλεξάνδρου) όσο και οι πεζογράφοι (Ιωάννου, Τσίρκας, Λυμπεράκη, Σωτηρίου) έχουν βιώσει τα γεγονότα του Β' Παγκοσμίου και του Εμφυλίου Πολέμου και το έργο τους διαπνέεται από έντονο πολιτικό προβληματισμό.

Πύλη Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας

Μεταπολεμική Πεζογραφία

http://www.greek-language.gr/Resources/literature/education/literature_history/search.html?details=104

Η συγκεκριμένη ενότητα της Πύλης Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας απαρτίζεται από αποσπάσματα κειμένων των Μουλλά, Μηλιώνη, Μέντη, Αργυρίου και Ραυτόπουλου. Βασικό αντικείμενο πραγμάτευσης αποτελούν οι εκπρόσωποι της ελληνικής μεταπολεμικής πεζογραφίας, τα έργα- σταθμοί και τα χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα. Στα αποσπάσματα αυτά, σκιαγραφείται η φυσιογνωμία των μεταπολεμικών συγγραφέων ως λογοτεχνών που διαφοροποιούνται από τους πεζογράφους της γενιάς του 30', επηρεάζονται από τις νεωτερικές τεχνικές του ευρωπαϊκού μυθιστορήματος και επιχειρούν να τις αξιοποιήσουν.

Πύλη Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας (Συνέχεια)

Μεταπολεμική Πεζογραφία

http://www.greek-language.gr/Resources/literature/education/literature_history/search.html?details=104

Η ανανέωση των εκφραστικών τρόπων εντοπίζεται σε επίπεδο αφηγηματικών επιλογών, ύφους αλλά και θεματολογίας. Αναφορικά με το τελευταίο, είναι σαφές πως η μεταπολεμική πεζογραφία επηρεάζεται έντονα από τα τραυματικά γεγονότα της μεταπολεμικής καθημερινότητας και επιχειρεί να τα αποτυπώσει μυθοπλαστικά διερευνώντας τις επιπτώσεις τους σε όλο το φάσμα της ιδιωτικής και δημόσιας εμπειρίας.

Πύλη Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, Μεταπολεμική Ποίηση

http://www.greek-language.gr/Resources/literature/education/literature_history/search.html?details=105

Η συγκεκριμένη ενότητα της Πύλης του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας περιλαμβάνει αποσπάσματα κειμένων ακαδημαϊκών και κριτικών για τη νεοελληνική μεταπολεμική ποίηση. Τα κείμενα, παρότι εστιάζουν σε διαφορετικά στοιχεία της μεταπολεμικής ποίησης, επισημαίνουν τον πολιτικό χαρακτήρα της εφόσον οι περισσότεροι ποιητές έχουν βιώσει άμεσα τις πολιτικές εξελίξεις και διοχετεύουν τη βιωματική τους εμπειρία στο ποιητικό έργο. Πέρα από τους κοινωνικοπολιτικούς προβληματισμούς, οι μεταπολεμικοί ποιητές εκφράζουν επίσης το υπαρξιακό ή ερωτικό τους άγχος στρεφόμενοι σε προσωπικά αδιέξοδα.

Πύλη Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, Μεταπολεμική Ποίηση (Συνέχεια)

http://www.greek-language.gr/Resources/literature/education/literature_history/search.html?details=105

Παράλληλα με τα παραπάνω, επισημαίνονται οι «διαλεκτικές συγγένειες» με άλλους λογοτέχνες, η καθιέρωση του ελεύθερου στίχου και η χρήση μιας λιτής, καθημερινής γλώσσας. Παρά την αποσπασματικότητα των κειμένων, ο αναγνώστης μπορεί να σχηματίσει εικόνα για τους μεταπολεμικούς ποιητές ενώ μέσω υπερσυνδέσμου μπορεί να μεταφερθεί σε ειδική σελίδα του ΙΜΕ (Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού) και να πληροφορηθεί για τα ιστορικά γεγονότα της περιόδου 1945-2000.

Κ. Παπαδοπούλου, Μεσοπολεμική και Μεταπολεμική πεζογραφία (Γραπτή εργασία στο μάθημα Γράμματα ΙΙ: Νεοελληνική φιλολογία (19^{ος} και 20^{ος} αιώνας), Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 2011- 2012.

<https://www.academia.edu/4074759/>

Η εργασία της Κάτιας Παπαδοπούλου εστιάζει σε τέσσερα έργα της μεσοπολεμικής και μεταπολεμικής πεζογραφίας: *Τα Ψάθινα Καπέλα* της Μ. Λυμπεράκη, *Δύσκολες Νύχτες* της Μ. Αξιώτη, *Ο Εξώστης* του Ν. Καχτίτση, *Ο πεθαμένος και η Ανάσταση* του Ν. Γ. Πεντζίκη. Στόχος της εργασίας είναι η ένταξη των κειμένων στα γραμματολογικά τους συμφραζόμενα και η συγκριτική τους μελέτη σε επίπεδο αφηγηματικών επιλογών και διαχείρισης της πλοκής.

Κ. Παπαδοπούλου, Μεσοπολεμική και Μεταπολεμική πεζογραφία (Γραπτή εργασία στο μάθημα Γράμματα ΙΙ: Νεοελληνική φιλολογία (19^{ος} και 20^{ος} αιώνας), Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 2011- 2012 (συνέχεια)

<https://www.academia.edu/4074759/>

Η Κ. Παπαδοπούλου ανιχνεύει διαφορές στην αφηγηματική ποιητική του κάθε συγγραφέα αλλά εντοπίζει σε όλους μοντερνιστικά στοιχεία γραφής (διάσπαση αφηγηματικών συμβάσεων, κατάργηση ρεαλιστικής αναπαράστασης, υιοθέτηση νέων αφηγηματικών τεχνικών). Η εργασία της μας βοηθά να κατανοήσουμε τους τρόπους με τους οποίους τα νεωτερικά στοιχεία αφομοιώθηκαν από ενδεικτικές περιπτώσεις μυθιστοριογράφων και να διαπιστώσουμε τις παραλλαγές τους σε πεζογράφους της μεσοπολεμικής αλλά και μεταπολεμικής περιόδου.